

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGÉSZ ÉVRE . . . 16.— K | FÉL ÉVRE . . . 8.— K
NEGYED ÉVRE . . . 4.— K

FŐSZERKESZTŐ
DR. BISCHITZ BÉLA
ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
TELEFON 108—00.
HIRDETÉSEK mint SZÁMÍTÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

A magyar bányászat és kohászat a világháború előtt, alatt és a világháború után.

A magyar bányászat és kohászat történelme.

Írta: Andreics János.

Az alábbi javaslatom tárgyalása az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület 1915 február 15-iki gyűlésén a háború utáni időre lett elhalasztva. Most mégis tárgyalni kell és így időszertűnek tartom, hogy javaslatomat újból ismertessem

A rómaiak 300 éve Krisztus születése után kezdték a jelenlegi Magyarország határain belül a földalatti kincseket kiaknázni és értékesíteni.

Számtalan történelmi munkában lehet erre vonatkozólag a megfelelő és megbízható foljegyzéseket találni.

Az ókorban, a középkorban és újkorban folytatott magyarországi bányászatot és kohászatot nem lehet céloz jelenleg ítélni, szűk határok között leírni, mert egyrészt ismétlésekbe bocsátkoznánk és talán már eddig többször ismertett és már régen ismeretes dolgokat érintenénk. Másrészt azért sem, mert más célja van jelenlegi javaslatomnak.

A magyar bányászatnak és kohászatnak legújabb korát akarom igen röviden kivonatlag leírni, még pedig az 1867. év óta történt haladást akarom csak felsorolni, mert ha szigorúan vesszük, a tiszta magyar és jellegző magyar bányászat és kohászat, amely tisztán a magyar állami kormányzat és a magyar társadalom tevékenységéből ered, az 1867-es kiegyezés utáni időből származik.

Tulajdonképpen 1867—1914. évig terjedő időszak a tiszta magyar bányászatot és kohászatot foglalja magában, dacára annak, hogy az előbbi bányászat és kohászat szintén magyar földön fejlődött.

Egy félszázad óta dominál bányászatunkban és kohászatunkban a tiszta magyar szellem.

A magyar bányászat.

Az utolsó félszázadban az egész bányászat terén kétségtelenül óriási haladás konstatalható. A kutatás, a telepek, tőmzsök után a legmagasabb fokra emelkedett úgy műszaki alapon, mint geologialag véve.

A telepek, a tőmzsök összes zavartalanságait itt nálunk megállapítottuk.

Az ö-szes földalatti kincsek kiaknázását műszakilag véve, a legmagasabb fokra emeltük. Nincs az a része a földgömbnek, ahol jobban dolgoznának, mint itt nálunk.

Hiszen a mi emberi szak- és izomerőnk ugyszólván az egész világon széjjelszórva dolgozik, különösen Amerikában. A kézi munka, gépmunka, repesztési és robbantási munkák nálunk igen magas fokot értek el és nagy tökéletességet.

A tárók, aknák, az előkészítő földalatti munkák, a fejtési rendszerek, tömedékelési munkálatok, külfejtések nagyon modernek, olyannyira, hogy a külföldiek is iderándulnak, hogy haladásunkat utánozzák.

A szállítási rendszerek a bányákban, a tárókban, aknában, külszínen, siklókon, a sodronykötélpályákon, vég nélküli láncszállítások stb. ma már nálunk épp oly tökéletesek, mint a külföldön.

A bányák kiácsolása, kifalazása és az összes bányabeli biztonsági munkálatok, mondhatjuk, nálunk szintén tökéletesek. A bányák vízmentesítése nálunk egészen modern és teljesen megfelelő.

A bányák szel őztetése igen előrehaladott stádiumban van, a legmodernebb, legújabb rendszerek találhatók nálunk. A leggyorsabban haladott az utolsó félszázadban a magyar szénbányászat a vasércbányászat, utána a sóbányászat, azután a réz- és az ólom bányászat, az arany- és ezüstbányászat. Mindegyik ága a bányászatnak ma a legtekélyesebb szerszámokkal, felszerelésekkel rendelkezik és ha a kellő tüzemtőkével rendelkezik, szépen prosperál.

A prosperálásának egyik fontos feltétele az is, hogy az egész magyar bányászat ma igen jó és műszakilag véve nagyon képzett tisztikarral rendelkezik, éppen olyan jók a bányaaaltestek és rendkívül ügyesek, erősek és szívósak a magyar bányászok, éppen azért hirtések a külföldön is.

Mint végeredményt, kimondhatom, hogy a magyar bányászat az adott nehéz viszonyokhoz mérten, jelesnek mondható.

A mélyfúrás.

A mélyfúrás azelőtt a bányászattal együtt lett kezelve, mostan azonban az utolsó 25 évben egy egészen különálló műszaki ág lett. Csak speciálisták tudnak mostan ezen a téren boldogulni, mert már oly sokoldalú lett ezen foglalkozási ág, hogy univerzálisan kiképezett bányaszemélyzet nem igen foglalkozhatik vele.

Ötven esztendővel ezelőtt a legmélyebb mélyfúrás 500—600 méter volt, most a mélyfúrás oly gyorsan halad, hogy rövid idő a 2400, vagy 2600 méter mélységet elérhet.

Ezelőtt egy nap alatt 2—3 métert tudtak átúrni, ma már, ha kell, 50 métert is elérhetnek naponként. Ezen műszakilag véve tökéletes munka óriási módon segíti a bányászatot, alig van földrész a magyar birodalomban, ahol nem történtek volna kutatások a mélyfúrással.

A földgáz.

A magyar bányász nem elégedett meg azzal, hogy szén, vasércet, sót, aranyat, ezüstöt, rézet, ólomot, drágaköveket stb. a földben keressen és iparunknak rendelkezésére bocsássa, hanem azonkívül még gázok után is kutatott, még pedig oly óriási sikerrel, hogy egész Magyarország büszke lehet az e téren elért eredményekkel. Nem akarok rossz tréfát elmondani, midőn még tovább megyek, hogy a magyar bányász még a világűrben, a levegőben is akar érvényesülni akkor, amidőn a levegőből is akar elemeket kinyerni (kiaknázni), úgy mint a nitrogént stb.

Még kell említenem, hogy a bányász a föld mélységéből gyógyvizeket is termel, petróleumot, a föld felszínén tőzeget, mozsírércet (vasércet), sőt már aluminiumot, salétromot is a földszínen termel.

A tengerből kitermeli a tengeri sót stb. A magyar bányász tevékeny, sokoldalú, ügyes, becsületes s így bátran állíthatjuk, hogy a magyar társadalomnak igen hasznos tagja.

A bányahatóság.

A bányahatóságoknál szolgáló kollégák tulajdonképpen elsősorban szintén bányászok. Az 1867. évet megelőzőleg a bányahatóságiak tulajdonképpen többnyire csak bányarendőri szolgálatot teljesítettek. Egyik vagy másik magán szorgalomból, bővebben elméletileg és gyakorlatilag bányászati, vagy kohászati kérdésekkel is foglalkozott.

A magyar bányahatósági közeg ma már a jogi kérdéseken kívül tisztán a gyakorlati kérdésekkel is foglalkozik ésők ma ama szakemberek, akik az egész országot szak szempontból legjobban ismerik, mert mindenütt megfordulnak, mindent látnak maguk, kipróbálják és ily alapon adnak ki rendeleteket és hoznak döntvényeket, amelyek az új bányatörvényt pótolják.

Sajnos, hogy az új magyar bányatörvény még sem lett szankcionálva.

Valóságos csoda, hogy a bányahatóságok a régi törvények alapján képesek nehéz és felelősségteljes szolgálatukban megfelelni és modern módon hivataloskodni.

A hatósági tisztviselő magában véve egy rendelttár vagy egy döntvénytár, mert már évtizedek óta csak ilyenek alapján tud boldogulni. Az a szerencse, hogy tökéletes emberek, mert iza az nem úgy volna, akkor a bányászat nem haladhatna és a hatóságok által nem volna oly jóakarólag támogatva, mint ahogy az mostan van. Nagy hálával tartozunk neki.

A bányahatóságok vezető osztálya a magyar királyi pénzügyminisztérium vezetése alá tartozik, oda tartoznak azonban az összes bányászati és kohászati ügyek is. Egy és ugyanaz a miniszter dönt a bányahatósági dolgokban és egyúttal a bányatulajdonosokat is képviseli. Legjobb volna, ha a bányahatóságok nem tartoznának egyik minisztériumhoz sem, hanem ha egy külön fórumot képeznének, mint a *közigngatási bíróság*, vagy talán ennek a bíróságnak egy különálló osztálya lehetne.

A földtani intézet működése.

A földtani intézet a földművelési minisztériumhoz, a bányászat és kohászat a pénzügyminisztériumhoz tartozik, a geológia, mint tudomány, pedig a bányászat kiegészítő része. A geológia terén működő férfiak az utolsó négy évtizedben csodákat műveltek. Kevesen vannak ők együltvéve, végzett munkájuk azonban oly nagy, mintha háromszor annyian dolgoztak volna. Az összes tudományos adatokat és földi kincseket összegyűjtötték. Olyan alapos tanulmányokkal rendelkeznek, oly modern felszereléseik vannak, hogy egy nekünk, mint minden más szakmának, amely reájuk van szorúva, rögtön segíthetnek. Nagy haladás ez.

Büszkék vagyunk szorgalmas és tudományosan, alapeosan kiképzett geológusainkra.

A vaskohászat.

A vaskohászat feladata volt az utolsó 50 évtizedben tulajdonképpen a nyersvas, kovácsvas és acélgyártás, ez volt a feladata a középkorban is.

Ezen első feladathoz csatlakozik a vaskohászat második igen fontos feladata és pedig az éntöttvas, kovácsvas és acélárak gyártása, a vasárak gyártása rendkívül sokoldalu lett. Mindkét részben a magyar vaskohászat egy óriási lépést tett előre, ugrásszerűen haladott.

Erre az óriási haladásra kényszerítette szakembereinket a nagy és kiszámíthatatlan konkurrenca, amely mindenkor a minőség és termelési költségére vonatkozik.

Aki minőség és olcsóság tekintetében győz, az győz feltétlenül a kereskedelmi piacon is. Ha a vasgyár földrajzi fekvése és a nyersanyag beszerzése különben is előnyös.

Ha valaki évekkel ezelőtt látta a diósgyőri, vajdahunyadi, kudsiri és pesti állami bányaműveket, vagy a Rímamurány-salgótarjáni társulat vasműveit, vagy pedig az osztrák magyar állami társulat vasgyárát és vasműveit és a többi kisebb vaskohákat és mai nap látja, az csak csodálkozni és bámulni tud az óriási haladás felett.

Büszkék vagyunk a magyar vaskohászatra, büszkék vagyunk a szakférjakra, akik a magyar vaskohászatot megteremtették.

Fémkohászat.

A fémkohászat 1867-től kezdve egészen a 80-as évek végéig nagyon rohamosan haladott. Amióta azonban az aranyvaluta életbelépett, az ércbányászat és a fémkohászat hervadni kezdett, csak egyes üzemek favorizálva lettek, mert némi hasznot tudtak felmutatni. A modernizálás ugyan megmaradt, de a feltűnő haladás nem látszott, még pedig azért, mert a tőke mindig azt kérdezte, hogy meddig tarthat a fémkohó üzem, rövid lejáratu üzemekre sem az állam, sem pedig a magántőke nem áldozott. Ha azonban tudtuk volna azt, hogy fog egy világháború jönni, amely éppen az ércbányászatra és fémkohászatra lesz reá szorúva, akkor a mostani általános stagnáció nem állott volna elő és nem lettünk volna zavarba.

A fémkohászat többnyire az állam kezében van, ritka esetben magánkézben.

Szerény nézetem az, hogy az ércbányászatot, valamint a fémkohászatot versenyképes magánkezekre kell bízni, mely vállalatok a konkurrenciát a külfölddel szemben biztosan legyőznék. Hogy az ezüstnek is nagyobb értéke legyen, jó volna ismét a vegyes valutát, az arany és ezüst valutát behozni.

Azt hiszem és nem csalódom, hogy a magyar ércbányászat és fémkohászat a háború után feltétlenül nagy haladásnak néz elébe.

A magyar bányászat és kohászat feladata az 1914-15. évi világháború után.

A világháború, mint tudjuk, nemcsak nagy véráldozatot kiván hazánktól, hanem óriási anyagi áldozatokat is. A nagy véráldozat pótlása a természettől és a mindenható Isten kegyelmétől függ. Az anyagi áldozatokat azonban, mint emberek, mint szorgalmas hazafiak, mink kell hogy pótoljuk.

A magyar bányászok és kohászok segítik a vagyont, az aranyat és ezüstöt és még más kincseket is a föld felszínére hozni, de nekik maguknak nincs vagyoniuk, többnyire csak a legszükségesebb jövedelemmel rendelkeznek.

Az általuk lát-sított szerény határok között mozgó egyesüle oknek nincs vagyona, úgy pl. 1914. évben nagy-nehezen csak 6000 koronát tudunk áldozni a háborúból kifolyó, társadalmi szükségletekre. Az az összeg csak egy csepp a tengerben volt. A mi tudásunk, tapasztalatunk azonban oly nagy és oly sokoldalu, hogy azzal a kincsek szerzésében hazánknak igen nagy segítségére lehetünk. Ha már kész vagyont tőkét áldozni nem is tudunk, akkor segíteni kell tudásunkkal pénzforgalmat előidézni, mert ezáltal teremtünk új és új tőkét és vagyont.

1. Az államnak adófizető alanyokat szerezhettünk.
2. Magunknak és hozzátartozóinknak biztosítunk ke-
resetet.
3. Magunknak, altszjtjeinknek és munkásainknak biz-
tosítunk állandó munkát, mindennapi kenyeret, nem kell,
hogy kivándoroljunk.

4. Segítünk az államnak a nagy anyagi terheket tör-
lesztetni, magyar hazánknak függetlenségét biztosítani, mert
a háború után erre kell hogy törekedjünk végeredményben.
Tudásunkat, tapasztalatainkat kell tehát az államnak és
a tőke tulajdonosainak önzetlenül felajánlani, hogy pénz-
forgalmat előidézhesünk, még pedig biztos jövedelmező
alakra fektetve, minden tekintetben korrekt és becsületes
módon, amint azt a magyar bányászvilágtól eddig megszoktuk.

A bányászat terén még igen sokat lehet művelni és pedig

1. A szénbányászatot még fejleszteni lehet, mert az
import még most is 30,000,000 métercázsát tesz ki.
2. A vasércbányászatot szintén még fejleszteni lehet,
mert a szegényebb ércék eddig még nem is lettek meg-
támadva.
3. A magyar sóbányászatot még nagyon lehet fejlesz-
teni és különösen vegyi gyárakkal kiegészíteni.
4. Az arany- és ezüstbányászatot minden erővel fej-
leszteni kell, mert mindkét nemes ércre az államnak nagy
szüksége van.
5. A réz-, ólom- és antimónbányászatot a háború után
már kohászati szempontból is nagy arányokban fejlesz-
teni kell.
6. A földgázot ki kell használni, mert magábanvéve ez
egy olyan kincs, amellyel milliókat lehet produkálni, az
államnak sokkal gyorsabb tempóba kell a földgáz kihasz-
nálását forszírozni.
7. Az egész ércbányászatot más alagra kell helyezni,
mert produktív ércbányászatra feltétlenül szükségünk lesz,
nem lehet tovább várni és megegedni, hogy az érc-kincsek
továbbra is kihasználatlanul a földben heverjenek. Most kell
az államnak a pénz, most kell a kincseket érvényesíteni.
Adjon tanácsot ez ügyben mindenki, aki ahhoz ért.

A fémkohászat.

1. Az egész fémkohászatot újabb üzembe kell helyez-
tetni, a fémkohászathoz szükséges érceteket termeltetni kell. A
régi gorcokat át kell kutatni, és ha kell, újból feldolgoztatni.
2. A fémkohákat mindenütt vegyi gyárakkal kell ki-
bővíteni, hogy a fémkohászatnál mutatkozó összes mellék-
terményeket értékesíteni lehessen.

3. Különösen a rézkohákat bővíteni kell, modernizálni
is kell és minden réztartalmu ércet kohósítani kell. Vannak
még más ércék is náunk, csak mérni kell azokat kikutatni,
ha az állam maga foglalkozni nem akar, adja át kincseit a
magántőkének, azok majd igyekezni fognak eredményeket fel-
mutatni.

4. Az összes fémkohákat a szükséges villamos moto-
rakkal és más szükséges hajtóerőkkel el kell látni.

A vaskohászat.

A vaskohászat oly magas fokon áll és olyan megbiz-
ható kezekben fekszik, hogy a vaskohászatnak csak sok és
jó vasércet kell biztosítani, ha kell, más világrészekből is,
még pedig a kormány hathatós közbenjárásával, akkor gon-
dunk vele nem lesz soha. Elsősorban azonban a Balkán és
Kisázsia vasérceit le kellene foglalni, még pedig minél
hamarább.

A tőke.

Az állami tőkét ott, ahol ragántőke gyorsan nem jelentkezik, meg kell nyerni a beruházásokra, természetesen csak produktív munkákra.

A hazai magántőke, mivel angol, belga és francia tőkére a közel jövőben számítani nem lehet, kell, hogy megbarátkozzon a magyar bányászattal és kohászattal. Ezt csak úgy lehet elérni, ha mi mint szakemberek a tőkét erre alapos tanulmányok alapján fogjuk reá bírni és reá vezetni. Tisztán a mi tevékenységünkől függ e téren a haladás.

Mi legyen ez ügyben a bányászat és kohászat feladata?

Mi elegen vagyunk és ki-ki más és más irányban lett kiképezve, ki-ki más és más tapasztalatot szerzett a gyakorlatban, van 560 tisztviselő, 2300 altiszt, 80.000 munkás. Ha mindannyian együttvéve csak 200 jó helyes szakvéleményt tudunk adni, vagy eszméket megpendíteni és ezen 200 javaslatból csak 35 megvalósulhatna, akkor is nagy dolgot műveltünk. Nekünk ez pénzbe nem kerül, csak egy kis szellemi munkába, semmi másba.

Fáradtságról szó sem lehet, mert ha valaki régen gyűjtött tudását logikusan rendezni tudja, az már nem fáradtságos dolog. A fő a tudás és a tapasztalat, azt kell gyorsan rendelkezésre boosítani. Csak akarni kell és a dolog halad, és sikerülni fog. Erős akaratu szívós magyar emberek vagyunk és ha célt akarunk érni, el is fogjuk azt érni.

Milyen alakban legyen a szellemi munka kiállítva, hol legyen beterjesztve?

Ha köztünk tényleg valaki jó tárgyat tud, mely bizonyos feltételek mellett megvalósítható, akkor a munka a következő legyen:

1. Kézzel az illető szakember egy rövid szakszerű leírást

2. Nevezze meg világosan az objektumot, amellyel érdeme volna foglalkozni, mikép kell eredményt vele elérni.

3. Dolgozzon ki a leírás végén egy költségvetést és a prosperálási kombinációt, mit nyerhet a tőke?, mit nyerhet az állam? Ezt a munkát küldje be az országos magyar bányászati és kohászati egyesületnek, az egyesület jóakarólag átfogja tanulmányozni és egy jókáró votummal a tőketulajdonosokhoz továbbítani. Gondoskodik az egyesület arról is, hogy a leírás a szerző megnevezésével a napilapokban közölve legyen. Egy lap már jelentkezett is, amely díjtalanul közölni fogja összes általunk javaslatba hozott megfelelő terveinket.

Mi legyen az országos magyar bányászati és kohászati egyesület feladata?

Az egyes tagtársak által beküldött szakvéleményt az egyesület választmánya által megbízott szakbizottságok felülvizsgálják, rövid véleményt mondanak és a véleményt beterjesztik:

1. Egy példányban a magy. kir. pónzügyminiszternek.

2. Egy példányban a magy. bányá- és kohóvállalatok egyesületének.

3. Egy példányban a vasgyárosok egyesületének.

4. Egy példányban a gyárosok országos szövetségének.

Vagy pedig bárkinek másnak, akit a szerző meg fog nevezni.

Az ezen fórumoktól érkezett választ közlik a szakvélemény szerzőjével, ha kell, hogy még a pótolandó részeket pótolhassa, vagy szóbeli felvilágosításokat adhasson.

Hány szakbizottságot válasszon az egyesület választmánya?

Összesen három szakbizottság szükséges.

1. A bányászati szakbizottság álljon: a) két bányászból, b) egy bányahatóságiból, c) egy geológusból

2. A vaskohászati szakbizottság: három vaskohászból.

3. A fémkohászati szakbizottság: három fémkohászból.

A három szakbizottság Budapestben lakó szakemberekből kell, hogy álljon. A szakbizottságok választanak egy-egy elnököt, a bizottság legfőbb tagja a mindenkori jegyző és előadó egy személyben.

Kérelmem az országos magyar bányászati és kohászati egyesület összes osztályaihoz.

Kérem az összes osztályokat, méltóztassanak fontli javaslatokat jóakarólag fogadni és szaktársainkat felszólítani, hogy szebbnél-szebb terv kerüljön a felszínre, mert ha ezen mozgalmam sikerül, biztosan számíthatunk arra is, hogy a háboru után a magyar bányászat és kohászat szebb jövőnek nézhet előbe.

Kérelmem az országos magyar bányászati és kohászati egyesület választmányához.

Azt hiszem, hogy a háboru után . összes gazdasági ágak igen élénk tevékenységet fognak kifejtetni.

Nagyon célszerű és nagyon tanácsos volna, ha egyesületünk a magyar bányászat és kohászat érdekében mindent elkövetne és semmitől sem riadna vissza, hogy gyorsabb haladásunkat biztosítsuk.

Ha felhívászerű cikkem eredménnyel járna, akkor kérem a választmányt, hogy az általam e cikkben javasolt bizottságokat megválasztani kezveskedjék.

Ha mi magunk ezt az eszmét proponálni nem fogjuk, akkor fog egy új érdekesoport keletkezni, amely a leírt eszmém szerint csülekedni fog.

HAZAI HIREK.

Kitüntetések. Horváth Kálmán királyi tanácsosnak, Selmezbánya város polgármesterének buzgó és eredményes közszolgálatáért elismerésül a II. osztályu polgári hadi érdemkeresztet és Schopf József dr. nyugdíjazott bányorvosnak a közegészségügy terén kifejtett hasznos működése elismerésül a II. osztályu polgári hadi érdemkeresztet adományozta.

Halalozások. Kolin Lajos okleveles vegyész-mérnök a pozsonyi Dynamit Nobel r.-t.-nak évek óta üzemi vegyészé a napokban tragikus körülmények között hirtelen elhunyt. A hazai szakkörökben nagy rokonszenvnek örvendett kitünő gyakorlati szakember h. lala osztatlan részvételt keltett.

Posewitz Tivadar dr., a földtani intézet főgeológusa, június 13 án Budapestben 66 éves korában el-

A gépsziják maximális árának meghatározása tárgyában folytak a kereskedelmi miniszteriumban az utóbbi időben tanácskozások, amelyek eredménye gyanánt, értesülésünk szerint, egy rendeletet dolgoztak ki, amely előrelátólag a legközelebbi időben napvilágot lát majd.

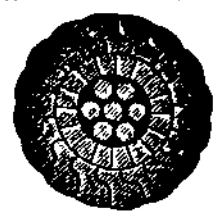
FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötél-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. TELEFON: 60-11, 60-12, 60-13, 60-14.

Ólomkábelek. Villamvilágítási vezetékek. Sodronykötelek. Elektrolitikus vörösréz huzalok, okonítvezetékek, szerelvények stb.

A kormány vagongyárat épít. Értesülésünk szerint az állam függetleníteni kívánja magát az országos vagonkarteltől és saját maga létesít nagyszabású ilyen gyári vállalkozást. A gyár nem javít, mint az eddigi Máv. műhelytelepek, hanem saját maga is épít vagonokat. A kormány sürgősnek véli az új gyár létesítését és ezért Kaposvárt levő hatalmas telektömbjeit erre a célra használja fel. A kiküldött bizottság már Kaposvárt is időzik és a mérnöki tervezési munkálatok már néhány nap óta folynak is. Természetes, hogy a kartell a kormány ilyen önállósítási terveit nem szívesen üdvözli.

Hadifogságból hazatért magyar vegyész-mérnök. Csókás Gyula dr. kir. fővegyész, a m. kir. keder és lentermelési szakintézet adjunktusa, aki mint tartalékos hadnagy 1914. december elején Szerbiában hadifogságba jutott és Nisből 1915. októberében Macedónián és Valónán keresztül előbb Asinara, majd 1916 január óta Elba szigetére olasz fogságba került, június 23-án mint csererokkant Svájcban át bizaérkezett és ezidőszent az Ilka utcai hadikórházban van ápolás alatt.

A gumi forgalmának korlátozása. A hivatalos lap július 16-iki száma kormányrendeletet közöl az ócska gumi és gummitartalmu hulladékok forgalomba hozatalának korlátozásáról. A rendelet egyttal gondoskodik a „Gummibizottság” megalakításáról, amelynek részletesen megjelöli feladatait és hatáskörét. Ezentul ócskagummit, gummihulladékot és nyersgummit stb. anyagok felhasználásával foglalkozó üzemek is csak a bizottság útján vásárolhatnak. A rendelet egyik szakasza kötelezővé teszi az említett bizottságnál a gummikészletek bejelentését.

Gyárvétel. A Kispesti Komnick F.-féle mészhomok téglagyár Semann Ignác budapesti lakos tulajdonába ment át.

A magyarországi gázgyárak szénellátása. A magyar vidéki gázgyárak egyrésze szénhiány miatt már hetek óta kénytelen üzemét szüneteltetni. A gázgyárak megbízottai a napokban értekezletet tartottak Budapesten, az üzemükhöz legszükségesebb anyagok biztosítása érdekében s központi bizottságot alakítottak. A központi bizottság elnökségét, Ripka Ferenc dr.-t, a székesfővárosi gázművek vezér gazgatóját kérék fel, aki a magyar gázgyárak helyzetéről jelentést tett Serényi Béla gróf kereskedelemügyi miniszternek. A miniszter megígérte, hogy az Országos Szénbizottság útján sürgősen intézkedik a gázgyárak állandó szénellátásáról.

Cégjegyzési hír. Vasáru gyár részvénytársaság Soproni ház Herzel Bernát és Müller Gyula igazgatósági tagok ebbeli minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszünése, valamint az ujonan megválasztott Steinschneider Leó gyárigazgató, brunni lakos igazgatósági tagnak ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett.

Az acetilén-gáz forgalombahozatala tárgyában a kereskedelemügyi miniszter 36.932/VI. A. 1917. sz. a. rendeletet adott ki, amelyben az 1906. és 1911. évi idevágó rendeleteket módosítva, elrendeli, hogy az acetilént hordozható palackokban 15° C-on legfeljebb 15 atm. tulnyomással sűrítve szabad forgalomba hozni. A sűrített acetilén szállítására szolgáló összes edényeket (az u. n. akkumulátor-rendszerűeket is) a használatbavétel előtt legalább 40 atm. tulnyomáson visznyomó próbának kell alávetni. A palackokat 5 évenként meg kell vizsgáltatni s ha a további használatra a szakértői vizsgálat alapján alkalmasaknak bizonyulnak, ugy ezt a megengedett nyomás nagyságának és a vizsgálat idejének feltüntetésével a palackon jelezni kell. Az első vizsgálatot Budapesten az acetilénipari vizsgáló bizottság erre kijelölt tagja, vidéken az illetékes ker. iparfelügyelő végzi; az 5 évenként való vizsgálatokat további rendelkezésig a m. kir. államvasutak vegyészeti laboratóriuma teljesíti. E vizsgálat díja palackonként 28 korona.

DEUTSCHER BERICHT. INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Der Bochumer Verein für Bergbau und Gusstahlfabrikation beruft nunmehr auf den 28. Juli eine ausserordentliche Generalversammlung seiner Aktionäre, der die nach dem Hinscheiden des Generaldirektors Geheimrat Fritz Baare bereits angekündigte Abänderung der Satzungen behufs Umgestaltung der Verwaltung zur Beschlussfassung unterbreitet wird. Danach soll die Leitung der Gesellschaft fortan durch ein den Vorstand bildendes Direktorium erfolgen, während an Stelle des seitherigen Verwaltungsrats ein die Bezeichnung „Verwaltungsrat“ fortführender Aufsichtsrat im Sinne der gesetzlichen Bestimmungen treten wird. Dadurch fällt der früher neben dem Verwaltungsrat amtierende Aufsichtsrat fort, doch soll aus dem Kreise der Aktionäre alljährlich ein Ausschuss zur Prüfung der Jahresrechnungen ernannt werden.

Für das Direktorium sind die seit einer langen Reihe von Jahren in Diensten des Bochumer Vereins tätigen Kräfte in Aussicht genommen, die dem Generaldirektor bisher in der Leitung der Gesellschaft zur Seite standen. Die Verwaltung gedenkt, bereits dieser Generalversammlung die vorläufige Feststellung der im Geschäftsjahr 1916/17 erzielten Erträge sowie ihre Anträge für die Gewinnverteilung vorlegen zu können. Sie wird damit den Antrag verbinden, dem seitherigen Verwaltungsrat bis zum Tage der Generalversammlung die Entlastung zu erteilen. Dieser Vorgang ist für die Durchführung der geplanten Neuordnung unerlässlich; denn da der bisherige Verwaltungsrat im Sinne des Gesetzes als Vorstand betrachtet wurde, kann die Wahl seiner Mitglieder in den künftigen Aufsichtsrat gesetzlich nur nach erfolgter Entlastung bewirkt werden.

Zugleich wird die Zuwahl weiterer anerkannter technischer und industrieller Kräfte in Vorschlag gebracht werden.

Rheinisch-Westfälisches Kohlsyndikat. Die Zechenbesitzerversammlung beschloss, die bisherige Beschränkung der Beteiligungsanteile auf 80 pCt. aufzuheben. Der Vorsitzende, Geheimrat Kirdorf, wies auf die ausserordentlichen Schwierigkeiten hin, in denen sich das Kohlsyndikat gegenüber den von allen Seiten herantretenden gewaltigen Anforderungen befinde. Es sei gelungen, die Förderung im Mai u. Juni etwas zu verstärken. Im Mai sei eine erhebliche Zunahme des Versandes eingetreten und ebenfalls im laufenden Monat. Der Vorsitzende wandte sich sodann gegen die durch den Kohlenmangel herforgerufenen Verdächtigungen gegen das Syndikat und seine leitenden Männer und wies diese zurück. Schliesslich wurde noch der Antrag der Rheinischen Stahlwerke bezüglich der Gewerkschaft Blankenburg in Ihrem Sinne genehmigt.

Schulz & Co.
G. U. L. M. E. R. N. G.
GYÁRKÉMÉNYEK-KAZANBEFALAZÁSOK
BUDAPEST VII. ARÉNA ÚT. 80. SZÁM. TELEFON 22.272
SCHULZ
GÖZTEGLAGYÁRAK. R. T.